

Планирање

1

2

3

КНИШКА 2 ОД 3

КНИШКА

2

Во оваа книшка:

- Објаснување на вашата сегашна поддршка
- Правење NDIS план за остварување на вашите цели
- Добивање на одобрен NDIS план

Како да ја користите оваа книшка

Оваа книшка ќе ви помогне да се подготвите да го направите вашиот нов план во рамките на Националната програма за осигурување при попреченост (National Disability Insurance Scheme - NDIS). Ова може да биде вашиот прв план, а може сте имале претходни NDIS планови.

За да се подготвите за вашиот состанок за планирање, започнете да размислувате за вашите непосредни потреби од поддршка и што би можеле да бидат вашите сегашни и идни цели. Оваа книшка за планирање ќе ви помогне да се подготвите за тоа.

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ ВО NDIS: Некои зборови што ги користиме кога зборуваме за NDIS може да се нови за вас, па ќе ги објасниме потаму.

Во оваа книшка примерите на белешки или прашања се прикажани со **црвени букви**.

Ова е втората книшка за корисници во оваа серија. Користете ја книшкава заедно со книшките 1 и 3.

КНИШКА 1: Објаснување на NDIS

Во книшката 1 се дадени:

- Информации за NDIS
- Одлучување дали да се поднесе барање за вклучување во NDIS
- Вклучување во NDIS

КНИШКА 2: Планирање

Во книшката 2:

Разбирање на вашата сегашна поддршка и подготвување за вашиот состанок за планирање

- За да се подготвите за состанокот, размислете за вашата сегашна поддршка и кој ја дава, и која поддршка и услуги може да ви требаат за да ги остварите вашите цели.
- Пополнете ја оваа книшка сами или со нечија помош и донесете ја на вашиот состанок за планирање. Исто така, размислете кои значајни извештаи или процени ќе треба да ги донесете на состанокот.

Присуство на состанок за планирање за да се направи вашиот план

- Дознајте што ќе се случи на вашиот состанок за планирање, со кого ќе се сретнете и кого ќе земете со себе.

Добивање на вашиот одобрен NDIS план

- Дознајте како ќе го добиете NDIS планот и што да правите потоа.

КНИШКА 3: Користење на вашиот NDIS план

Книшката 3 опфаќа:

- Што е во вашиот план
- Како да го користите вашиот план
- Избирање и организирање на поддршка и услуги
- Преразгледување на вашиот план и напредок

Во текот на вашата соработка со NDIS, ќе ги добиете потребните книшки, а може да ги преземете и од веб страницата на NDIS на www.ndis.gov.au

Разбирање на вашата сегашна поддршка

Ова поглавје е за собирање општи информации за вас, за вашата попреченост и за поддршката и услугите што сега ги добивате. Вие можете да го почнете разговорот зборувајќи за тоа и за вашиот живот кога ќе се сретнете со вашиот ECEI координатор, LAC или планер од Националната агенција за осигурување при попреченост (National Disability Insurance Agency - NDIA).

Ваши лични податоци

Име:

NDIS број (наведен во вашето писмо за вклучување - access letter):

Години на старост:

Која медицинска состојба, попреченост/попречености или задоцнет развој имате? **На пример: Јас имам церебрална парализа (cerebral palsy)**

Како тоа влијае на вашиот секојдневен живот?

На пример: Јас сум главно независен. За движење наоколу користам инвалидска количка. Имам приспособен автомобил. Ми треба мала помош да се подготвам за на работа, за готвење и за одржување на куќата и градината.

Вашата сегашна мрежа за поддршка

Важни луѓе во вашиот живот: Тоа се луѓето во вашиот живот кои не работат за некој давател на услуги за лица со попреченост. Тоа може да бидат ваши пријатели, роднини, луѓе со кои што живеете, соседи, вашиот шеф или колеги, застапници (advocates) или други луѓе кои се грижат за вас, ви помагаат или ви даваат поддршка. Тоа исто така може да бидат луѓе на кои вие им давате поддршка, како што се вашите деца или родители.

Име	Врска со вас	Опишете како тој е вклучен во вашиот живот
На пример: Вито	Службеник за врски со лица со попреченост (Disability Liaison Officer) на универзитетот	Ми помага со специјални аранжмани во поглед на предавањата и испитите.

За вас: Кажете ни ги работите за кои мислите дека треба да ги знаеме за вас. Кои луѓе или работи ви се важни? Каде живеете? Со кого живеете?

На пример: Живеам со мојата девојка во куќата на мајка ми и татко ми. Многу сум близок со моето семејство и имам неколкумина пријатели со кои пораснав.

Секојдневен живот: Што правите секој ден? Што ве интересира? Дали имате работа?

На пример: Одам во еден центар во заедницата три дена во неделата. Не сум вработен, но работам како доброволец во локалното средно училиште на организирањето на спортската опрема. Би сакал еден ден да бидам вработен со полно работно време (full-time job).

На пример: За викендите се дружам со пријателите.

Вашите служби во заедницата и други државни служби

Сите Австралијци имаат право на државни услуги.

Федералната влада, владите на државите и териториите и општините финансираат услуги како што се образованието, поддршка за вработување, здравството и превозот на сите Австралијци. За повеќе информации за тоа што NDIS финансира и што финансираат државни организации видете во **Книшка 1 – Објаснување на NDIS**.

Ова поглавје ќе му помогне на вашиот ECEI координатор, LAC или NDIA планер да разбере која поддршка добивате од други државни организации и во кои активности во заедницата сте вклучени, и што би можело да ви треба во иднина.

Заедница: Дали има спортски клубови, групи во заедницата или други организации во кои сте вклучени сега? Колку често учествувате во активности во вашата заедница?

На пример: Јас сум доброволец во крикет клубот на син ми, главно во викендите или кога има натпревари. Член сум на локалната библиотека и понекогаш присуствувам на настани во неа заедно со децата.
На пример: Одам во црква со жена ми неколку пати неделно.

Други државни служби: Дали добивате некоја друга поддршка или услуги од државата? Во тоа може да биде вклучена поддршка за образование (на пример, на училиште, универзитет, TAFE), превоз и здравство (на пример, прегледи кај домашен доктор кај кого редовно одите или други здравствени лица). Во тој случај, колку често ги посетувате?

На пример: Користам јавен превоз за одење на работа.
На пример: Имам ист домашен доктор 10 години и таа ми даде план за лекување на ментална болест за да ми помогне околу мојата „нервоза“. Понекогаш се јавувам по телефон на Mensline ако треба итно да разговарам со некого.

Како обично изгледа вашата недела?

Неделна поддршка: Каква поддршка добивате од службите во заедницата и други државни служби што ви помагаат да ги правите работите што ви се потребни секој ден?

Ден	Што правам	За да ги правам овие работи добивам поддршка од
На пример: Понеделник	Син ми оди во детска градинка. Секој понеделник одам кај мојот психолог.	Неговиот тим во градинката има подготвени стратегии во случај тој да стане вознемирен или нервозен. Добив упат од мојот домашен доктор.
Понеделник		
Вторник		
Среда		
Четврток		
Петок		
Сабота		
Недела		

Повремени активности: Во кои активности се вклучувате еднаш на две недели, еднаш месечно или одвреме навреме?

На пример: Секоја втора недела одам на пливање во базен со сестра ми, во четвртоците одам во социјална група и за викендите на фудбал со вујко ми.

Работи што одат добро: Во што уживате во вашиот живот сега?

На пример: Нашето семејство штотуку доби кученце. Навистина сум среќен што се грижам за него. Јас се чувствувам одговорен да го хранам, да го негувам и да играм со него. Никогаш не сум имал домашен љубимец, па учам како да се грижам за него.

Промени: Има ли нешто што би сакале да смените? Има ли нешто ново што би сакале да пробате?

На пример: Работам два дена неделно во продавница. Многу би сакал да најдам работа во кафетерија каде ќе можам да се запознам со нови луѓе. Исто така би сакал да живеам во куќа со други луѓе на моја возраст.

Правење на NDIS план заради остварување на вашите цели

За време на вашиот состанок за планирање ќе разговарате за целите што сакате да ги постигнете како дел од вашиот NDIS план. Општо земено, вашиот прв план ќе трае 12 месеци. По вашиот прв план, може да ви биде понуден подолг план, ако е малку веројатно дека ќе има промени во вашите потреби.

Поставување на цели

Целите се важен дел од NDIS. Во ова поглавје ќе почнете да размислувате за целите на вашиот NDIS план. За нив ќе разговарате со вашиот ECEI координатор, LAC или NDIA планер, кој ќе ве праша што сакате да постигнете и дали имате некои кусорочни цели или незадоволени потреби за кои мислите дека треба да се земат предвид.

Вашите среднорочни и долгорочни цели може да бидат поделени на кусорочни цели што се „мали чекори“ кон вашите поголеми животни цели.

Кусорочни цели

Овие цели може обично да се постигнат за помалку од 12 месеци. Размислете што би сакале да постигнете, зошто би сакале да ги постигнете и кога би сакале да ги постигнете.

Што се вашите кусорочни цели за овој NDIS план?

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ ВО NDIS:

Цели

Цели се работите што сакате да ги постигнете со поддршка од NDIS и други видови поддршка и услуги. Вашите цели може да вклучуваат да станете понезависни, да најдете работа или да не ја загубите, да научите нови вештини, да се запишете во некоја образовна институција, да станете поактивни во вашата заедница или да ги подобрите односите со други луѓе и да најдете пријатели. Вашите цели треба да ги направите што е можно поконкретни.

На пример: Прва цел: Годинава сакам да научам како сам да го користам јавниот превоз за да можам да одам во библиотека, да појдам на некој курс или да излегувам со пријателите и да не зависам од мајка ми.

На пример: Втора цел: Сакам да можам сам да се капам, без помош од работник за поддршка.

Среднорочни и долгорочни цели

Што сакате да постигнете во среднорочен или долгорочен период? За постигнување на тие цели можеби ќе требаат повеќе години, но важно е да се идентификуваат чекорите кон нивно остварување.

На пример: Прва цел: Во следните неколку години сакам да се иселам од дома и можеби да живеам со некој пријател.

На пример: Втора цел: Да најдам работа за да можам сам да си ги плаќам сметките.

Подготвување за користење на порталот myplace

Кога вашиот NDIS план ќе биде одобрен, ќе можете да го видите на интернет на порталот на NDIS, **myplace**. За да го направите тоа треба да имате сметка на myGov.

За да отворите своја myGov сметка, одете на веб страницата www.my.gov.au

Ако имате тешкотии, ви треба помош да отворите myGov сметка или сакате да дознаете повеќе за myplace порталот на NDIS, јавете се на вашиот ECEI координатор, на LAC или на NDIA.

Исто така може да се јавите на линијата за помош на myGov на **13 23 07**.

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ ВО NDIS:

myplace

myplace е безбедна веб страница на која корисниците или нивните застапници може да го видат NDIS планот, да бараат исплати и да организираат услуги со давателите.

Управување со вашите финансиски средства од NDIS

Вашиот NDIS план ќе биде финансиран во една или повеќе буџетски категории за да плаќате за поддршката и услугите. Вие можете да одлучите кои услуги ќе ги добивате, кој ќе ги дава и кога.

Вашиот ECEI координатор, LAC или NDIA планер ќе ве праша како сакате да управувате со вашето NDIS финансирање и ќе ви помогне да го одберете најдобриот начин тоа да се организира според вашите потреби и околности.

Постојат три начини за управување со вашето NDIS финансирање – самите (самостојно) да управувате со финансиските средства (self-managed), планско управување (plan-managed) и управување од страна на NDIA (NDIA-managed). Вие исто така може да одберете комбинација од тие опции. На пример, може за почеток да изберете сами да управувате со еден дел од вашиот план, а со остатокот да управува NDIA.

Самостојно управување

Самостојното управување со вашето финансирање ви дава максимална независност и флексибилност во управувањето со вашата поддршка. Вие го контролирате вашето NDIS финансирање и сте одговорни за него.

Ако самите управувате, вие сте одговорни за купувањето на поддршката во рамките на вашиот буџет која најдобро ќе ви помогне да ги постигнете целите што сте ги навеле во вашиот план.

Ако самите управувате, вие може:

- Да бидете иновативни и флексибилни при одлучувањето кој ја дава поддршката во вашиот план – тоа може да биде некој NDIS **регистриран давател** или нерегистриран давател на услуги.
- Да вработите свој персонал или да му платите на некој друг да ги вработи во ваше име. (Во повеќето случаи, роднини не може да бидат вработени за да ви даваат поддршка).
- Да купите повеќе поддршка користејќи ја секоја заштеда што сте ја направиле во организирањето на услугите што ви биле дадени, под услов тие да се во согласност со тоа што е договорено во вашиот план.

Има дополнителни услови и одговорности за луѓето кои сами управуваат со нивното финансирање, вклучувајќи водење на евиденција, давање отчет и исплата на сметки од даватели на услуги. Дознајте повеќе во **NDIS Guide to Self-Management** (Водич за самостојно управување) што е на располагање на веб страницата на NDIS.

Планско управување

Ако одберете да користите менаџер за планирање (plan manager), тој или таа ќе им плаќа на давателите на услуги, ќе води сметка за вашите финансии и ќе поднесува финансиски извештаи наместо вас. Вие можете да бидете вклучени во тоа, како кога самите управувате со финансиите, само што во овој случај менаџерот за планирање ќе ги плаќа сметките наместо вас. Во зависност од вашите околности, менаџерот за планирање исто така може да ви помогне да ги изберете и давателите на услуги. Трошоците за менаџерот за планирање се вклучени во вашиот план.

Вашиот менаџер за планирање мора да биде давател на услуги регистриран во NDIS и тој ќе побарува средства директно од буџетот на вашиот план, за во ваше име да им плати на давателите на услуги.

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ ВО NDIS:

Давател на услуги регистриран во NDIS

Давателите на услуги кои се регистрирани се нарекуваат даватели на услуги регистрирани во NDIS (NDIS registered providers) и тие ги исполнуваат владините стандарди за квалитет и безбедност. Организации или поединци може да побараат да бидат регистрирани даватели на услуги. Список на регистрирани даватели може да најдете на веб страницата на NDIS или на порталот myplace.

“

Уште од почеток ние сами управуваме со финансиите и тоа ни дава целосна контрола на поддршката што ја добива Френк. Треба повеќе работа за сè да се координира и организира, но така знаеме како секој долар е потрошен и ние ги донесуваме сите одлуки во поглед на потребите и поддршката на Френк.”

МИГАН, МАЈКА МУ НА ФРЕНК

Управување од NDIA

Кога со вашиот план управува NDIA (понекогаш тој се нарекува „управуван од агенција“ - „agency-managed“), вие можете да избирате меѓу голем број даватели на услуги регистрирани во NDIS. Вашите даватели ги наплатуваат услугите по електронски пат од вашите финансиски средства. Вие не можете да користите нерегистрирани даватели на услуги. На порталот myplace може да видите кои услуги се наплатени, за да водите сметка за вашиот буџет.

“

Јас не сум под притисок како што бев порано.
NDIS го симна товарот од моите плеќи.”

СТЕФАНИ, СЕСТРА МУ НА СЕНДИ

На следната табела се наведени разликите меѓу различните начини на управување:

Јас можам да...	Самостојно управување	Планско управување	Управување од страна на NDIA
Имам избор и контрола на давателите на услуги што ги користам	✓	✓	✓
Користам даватели на услуги регистрирани во NDIS	✓	✓	✓
Користам нерегистрирани даватели на услуги	✓	✓ (Но вашиот менаџер за планирање мора да биде регистриран давател на услуги)	Кога со вашите финансии управува NDIA, мора да користите регистрирани даватели на услуги.
Преговарам за да платам помалку одошто е наведено во водичот за цени на NDIS	✓	✓	✓
Плаќам повеќе одошто во водичот за цени на NDIS	✓	Давателите на услуги кои даваат поддршка на корисник кој користи менаџер за планирање не можат да наплатуваат повеќе одошто е наведено во водичот за цени на NDIS.	Давателите на услуги кои даваат поддршка на корисник со чии финансии управува NDIA, не може да наплатуваат повеќе одошто е наведено во водичот за цени на NDIS.
Одлучувам дали „вреди за парите“ во согласност со мојот план	✓	✓	✓
Го гледам мојот план на порталот myplace, за да го контролирам мојот буџет	✓	✓	✓
Водам сметководство и евиденција за моите трошоци	✓	Вашиот менаџер за планирање ќе го стори тоа наместо вас.	NDIA ќе го стори тоа наместо вас.

За повеќе информации за начините на управување со план и што може да биде најдобро за вас, разговарајте со вашиот ECEI координатор, LAC или NDIA планер.

Други важни информации

Има ли некои други работи во вашиот живот за кои треба да разговарате? Има ли видови на поддршка што сега ги добивате и би сакале да продолжат? Дали ве загрижува нешто во однос на безбедноста или имате некои други прашања што сакате да ги поставите?

Листа за проверка

Дали направивте сè што требаше да направите?

- Ја пополнивте оваа книшка
- Ги запишавте сите прашања што сакате да ги поставите
- Одлучивте со кого сакате да дојдете на вашиот состанок за планирање
- Ги собравте сите други информации или извештаи за кои мислите дека ќе му помогнат на NDIS да го разбере влијанието на вашата попреченост и вашите лични околности

Ако сте го пополниле сето погоре наведено, вие сте спремни за вашиот состанок за планирање.

Вашиот ECEI координатор, LAC или NDIA планер ќе стапи во контакт со вас за да го организира состанокот во време што ви одговара. Податоците за состанокот може да ги запишете на следната страница.

Вашиот состанок за планирање

Датум:

Време:

Место:

Кого ќе го земете со себе:

Што треба да донесете на вашиот состанок за планирање?

Ако е можно, ве молиме донесете ги следните работи:

- Оваа книшка
- Податоци за вашата сметка во банка (ако сакате сами да управувате со сите или со дел од финансирањето од NDIS)
- Вашето корисничко име (login) и лозинка за myGov (ако ви треба помош околу тоа, разговарајте со вашиот ECEI координатор, LAC или NDIA планер).

На состанокот исто така може со вас да дојде некој роднина, пријател/пријателка, застапник или некој друг. Ако ви треба помош да се организира на состанокот да дојде и ваш застапник, јавете се на вашиот ECEI координатор, LAC или NDIA планер.

Ваши прашања

Прашање	Одговор

Добивање на одобрен NDIS план

Иако вие можеби соработувате со ECEI координатор или LAC во подготвувањето на вашиот NDIS план, сите планови на корисниците мора да ги одобри NDIA. Откако ќе биде одобрен, планот ќе го добиете или лично или по пошта, и преку порталот myplace.

Вашиот ECEI координатор, LAC или NDIA планер ќе ви каже кои се следните чекори и колку време ќе треба за да добиете одобрен план.

За време на вашиот разговор за планирање, може да побарате копија на вашиот план отпечатена на различни достапни формати како што се на Брајово писмо, електронски текст (на компакт диск), со големи букви или како аудио снимка (на компакт диск) или преведена на јазик по ваш избор.

Што се случува ако не се согласувате со тоа што е во вашиот план?

Имате право да побарате NDIA да изврши **внатрешно преразгледување** на вашиот план. Вашиот ECEI координатор, LAC или NDIA планер ќе ви објасни како да го сторите тоа и може да ве поврзе со застапници кои може да ви помогнат во тој процес.

Барањето за внатрешно преразгледување мора да биде поднесено во рок од три месеци од добивањето на известување за решението на NDIA.

Ако не сте задоволни со внатрешното преразгледување, може да поднесете барање за преразгледување од страна на Трибуналот за административни жалби (Administrative Appeals Tribunal - AAT), кој е независен од NDIA. Вие не можете да побарате од AAT да разгледа некое решение на NDIA пред NDIA да изврши внатрешно преразгледување на решението.

КЛУЧНИ ЗБОРОВИ ВО NDIS:

Внатрешно преразгледување

Тоа е преразгледување на одлука донесена од NDIA.

Службеникот на NDIA кој работи на внатрешното преразгледување не бил вклучен во донесувањето на претходното решение. Тој може да сака да разговара со вас директно како дел од овој процес.

“

Кога Сем стана корисник на NDIS, почнавме да ги разгледуваме можностите и на крај тој ја доби апликацијата Proloquo2Go. Таа му овозможува да комуницира за работите што го интересираат и што ги сака. Крајната цел на Сем е да најде платена работа и тој пројави интересирање за тоа.“

ПИТЕР, ЛОГОПЕДОТ НА СЕМ

Податоци за контакт на вашиот ECEI координатор, LAC или NDIA планер

Име:

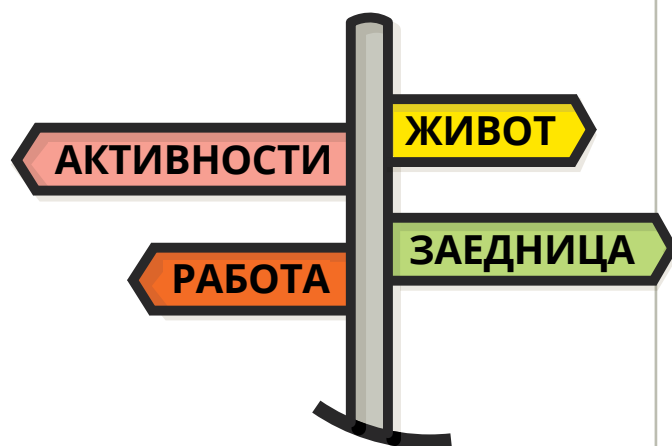
Телефонски број:

Имејл адреса:

Адреса или место на канцеларијата:

Постапки, белешки и идеи

Користете го ова поглавје за да ги запишете сите постапки, белешки или идеи за кои сте разговарале на вашиот состанок за планирање. Тоа би можело да опфати список на служби во заедницата или други државни служби со кои треба да се контактира, договори за услуги што треба да се склучат со давателите, групи за помош составени од лица во слична ситуација кои се среќаваат во вашата област или на интернет, следни чекори или сите други корисни информации добиени на вашиот состанок за планирање.

1

2

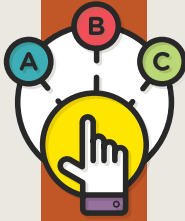
3

Што се случува натаму?

Вие имате одобрен NDIS план.

- Кога ќе добиете одобрен NDIS план, треба да ги разберете различните буџети, кој може да ви помогне да почнете да го користите вашиот план и како се управува со вашиот план.

Почнете да ја користите поддршката и услугите што ќе ви помогнат да ги постигнете вашите цели.

- Кога ќе го разберете вашиот план, следниот чекор е да почнете да работите на остварувањето на вашите цели.
- Ќе добиете поддршка за да го започнете вашиот план. Вашиот ECEI координатор, LAC или NDIA може да ви помогне да ги изберете соодветните даватели на услуги и да ви помогне ако работите не одат како што треба.
- Вашиот ECEI координатор, LAC или NDIA планер може да ви помогне да се поврзете со служби во заедницата и други државни служби и групи за поддршка составени од лица во слична ситуација како вас.

Кон крајот на вашиот план, вашиот ECEI координатор, LAC или NDIA планер заедно со вас ќе го преразгледа вашиот план и резултатите, и ќе подготви нов NDIS план.

- Тоа е можност да се осврнете на вашиот план и да ги прославите вашите постигнувања! За мнозинството луѓе тоа ќе се случи по 12 месеци.

Сега сте подготвени да преминете на:

Книшка 3: Користење на вашиот NDIS план

За повеќе информации за оваа книшка ве молиме стапете во контакт со:

www.ndis.gov.au

Националната агенција за осигурување при попреченост
(National Disability Insurance Agency)

☎ Телефон 1800 800 110

📘 Најдете нè на Facebook/NDISAus

🐦 Следете нè на Twitter @NDIS

За луѓе на кои им треба помош со англискиот јазик

👤 TIS: 131 450

За луѓе со оштетен слух или говор

☎ TTY: 1800 555 677

🗣️ Speak and Listen: 1800 555 727

📺 Пренос преку интернет: National Relay Service www.relayservice.gov.au